

Trend lošeg poslovanja se, po mišljenju uprave i zaposlenih u rudnicima, ne može promijeniti bez novih ulaganja i drugačijeg pristupa oblasti energetike.

Većina rudnika u Federaciji Bosne i Hercegovine danas posluje gore nego prije četiri godine, pokazuje izvještaj koji su razmatrali delegati Doma naroda federalnog parlamenta. Bilježi se pad proizvodnje, a porast gubitaka. Trend koji se, po mišljenju uprave i zaposlenih u rudnicima, ne može promijeniti bez novih ulaganja i drugačijeg pristupa oblasti energetike.

“Imali smo belaze prije toga na površinskom kopu, berlince, i onda smo dobili ove belaze najnovije“, kaže Huso Hukić, vozač na površinskom kopu.

Pet takvih kamiona i jedan bager dobili su prije par godina. Bila je to prva ozbiljnija investicija nakon dosta vremena.

“Veći dio opreme na površinskom kopu prelazi preko 30 godina starosti“, tvrdi Amel Husić, rukovodilac na otkivci na površinskom kopu.

Dodatna oprema

Na tom površinskom kopu dnevno se vadi tri hiljade tona uglja, najviše u Federaciji.

Plan je da ta količina bude i do hiljadu i po tona veća, ali je za to neophodna dodatna oprema i prostor za odlaganje jalove mase.

“Bez ovih mašina koje su nabavljene u prvom ciklusu dokapitalizacije iz Elektroprivrede, rudnik Kakanj bio bi na izdisaju. Sada su im potrebna nova ulaganja i savremenija oprema kako bi povećali svoje kapacitete“, izvijestila je Al Jazeerina reporterka Nataša Kovačev. Za oporavak i opstanak rudnika čiji su dugovi blizu 55 miliona eura, povećanje kapaciteta je neophodno, kaže direktor.

Najviše novca duguju fondovima penzionog i zdravstvenog osiguranja, a dio planiraju da vrate tako što će rasprodati nepotrebnu imovinu, ali računaju da će i pored toga svakog mjeseca dug prema fondovima rasti za pola miliona eura.

Imaju 1750 zaposlenih, i među njima 350 osoba sa nekom vrstom invaliditeta.

“Kad su nam dvije trećine fiksni troškovi radna snaga, vi kopali ne kopali plate ste dužni da isplatite. Naša je budućnost, pored racionalizacije troškova, veća proizvodnja. Više kopati uglja“ ističe Kasim Alajbegović, direktor RMU-a Kakanj.

Da bi do toga došli, potrebna je brža realizacija investicija.

Koči ih postojeći Zakon o javnim nabavkama, kaže Alajbegović i kao primjer navodi kupovinu širokog čela za rudnik.

Procedura je pokrenuta 2010, ali je zbog žalbi dobavljača, ugovor potpisan tek prošle godine.

Penzioni staž

Tako je od 34 miliona eura koliko je Elektroprivreda osigurala za dokapitalizaciju rudnika u Kaknju, do sada utrošeno tek nešto više od pola.

U Vladi Federacije kažu - dugovanja svih rudnika samo prema entitetu iznose 115 miliona eura.

“Ta dugovanja, u njima je najveći problem penzionog staža. Druga tri davanja, za nesreće, nezaposlenost i zdravlje ljudi nisu ni koristili, jer onaj ko nije uplaćivao, nije se mogao ni liječiti. A mi ćemo s penzionim zakonom ovaj problem povezivanja staža riješiti“, zaključio je premijer Federacije BiH Fadil Novalić.

Sindikata rudara godinama traži rješavanje problema nastalih, prije svega, nepravovremenim investiranjem u rudnike.

Jedna od posljedica su i ne tako rijetke nesreće. Posljednja takva u Kaknju odnijela je pet rudarskih života.

Zaposleni u sedam rudnika Federacije odgovaraju na, za njih jedini mogući način, prikupljanjem novca za porodice svojih kolega.

izvor: balkans.aljazeera.net